

TA 2020/20 ERLING SKAKKES GATE 1, TRONDHEIM

Arkeologisk etterkontroll i forbindelse med graving for å etablere lysgraver

Synne Husby Rostad

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
 Storgata 2, Postboks 736 Sentrum, 0105 Oslo
 Telefon: 23 35 50 00
www.niku.no

Tittel TA 2020/20 Erling skakkes gate 1, Trondheim Arkeologisk etterkontroll i forbindelse med graving for å etablere lysgraver	Rapporttype/nummer NIKU Oppdragsrapport 4/2021	Publiseringsdato 15.01.2021
	Prosjektnummer 1021614	Oppdragstidspunkt 26.11.2020
	Forsidebilde Fasade sør. Da63306_009. Foto: Synne Husby Rostad	
Forfatter(e) Synne Husby Rostad	Sider 17	Tilgjengelighet Åpen
	Avdeling Arkeologi	

Prosjektleder Chris McLees
Prosjektmedarbeider(e)
Kvalitetssikrer Chris McLees

Oppdragsgiver(e) Eiere i Erling Skakkes gate 1 v/ Stian Eriksen
--

Sammendrag I forbindelse med etablering av lysgraver mot bakgården i Erling Sakkes gate 1, Trondheim, ble det i mai 2019 gravd et påvisningshull av arkeolog. Hullet målte ca 1 x 3 m og det ble spadd ut ca. 3 m ³ masse. Den arkeologiske forundersøkelsen viste at tiltaket ikke direkte berørte automatisk fredete kulturlag. Under etterkontrollen november 2020 framgikk det at alle lysgravene har blitt etablert i byggegrop som har moderne forstyrrelser. Undersøkelsen hadde ingen påvisninger av automatisk fredete/intakte kulturlag eller funn av middelalderisk karakter.

Emneord middelalderbyen trondheim, arkeologi, kulturminneloven, vernede kulturlag, arkeologisk undersøkelse, riksantikvaren
--

Avdelingsleder

Lise Marie Bye Johansen

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	6
1.1	Administrativt	6
1.2	Arkeologiske opplysninger.....	7
2	Etterkontrollens omfang og metode	9
2.1	Stratigrafi og observasjoner i felt	9
2.1.1	Lysgrav 1	11
2.1.2	Lysgrav 2	12
2.1.3	Lysgrav 3	12
2.1.4	Lysgrav 4	13
3	Oppsummering og konklusjon	14
4	Vedlegg.....	15
4.1	Litteratur.....	15
5	Fotoliste	17

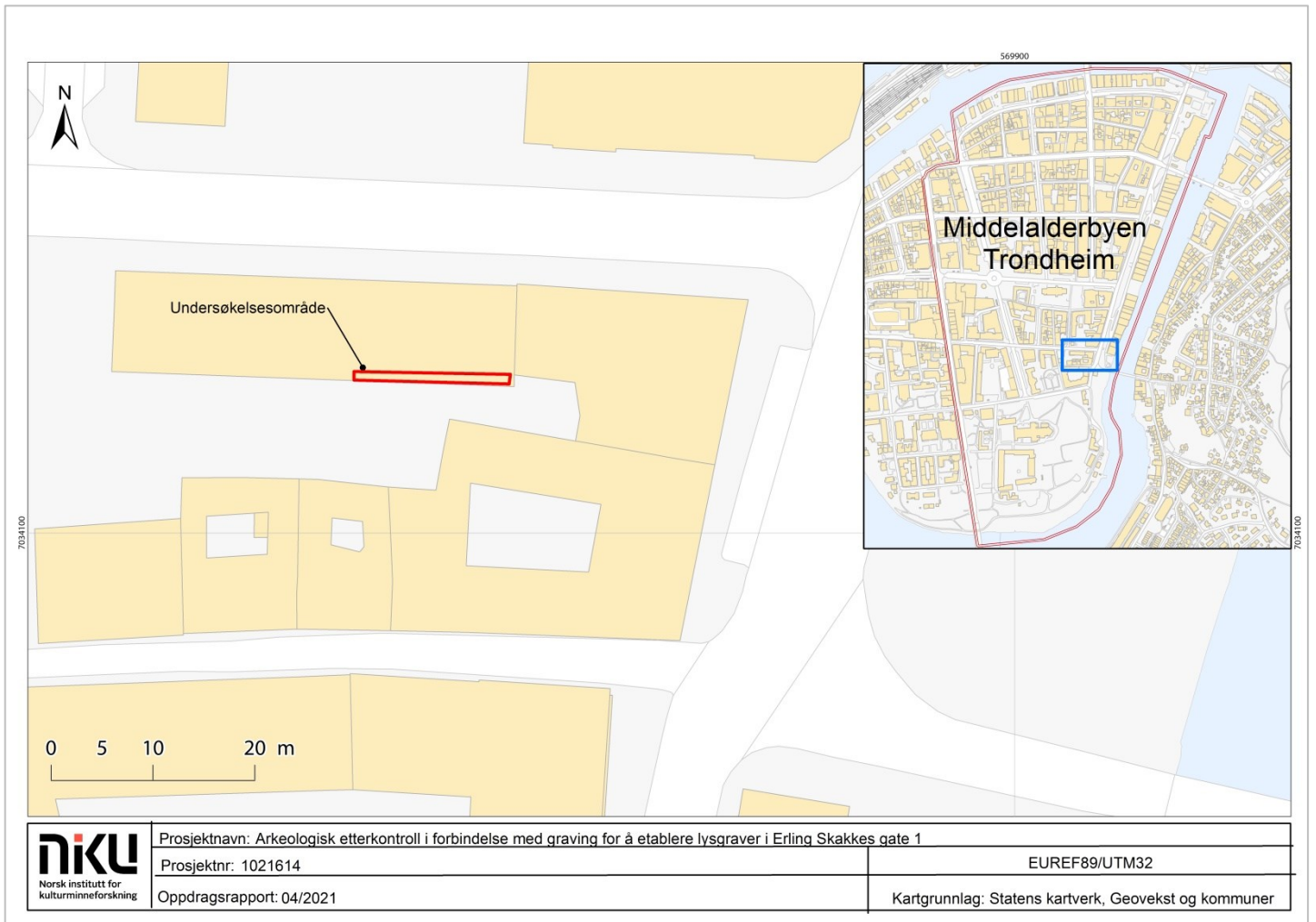
1 Innledning

1.1 Administrativt

Våren 2019 utførte NIKU Distriktskontor i Trondheim en avklarende arkeologisk forundersøkelse i Erling Skakkes gate 1 (ref. NIKU oppdragsrapport 94/2020) i forbindelse med søknad om igangsettingstillatelse for etablering av lysgraver mot bakgården (se Fig. 1 og 2). Undersøkelsen i mai 2019 viste at tiltaket ikke direkte berørte automatisk fredete kulturlag. Riksantikvaren fattet vedtak 18.06.2019 at det burde gjennomføres en arkeologisk etterkontroll. For å dokumentere eventuelle kulturlagsprofiler i lysgravene ble etterkontrollen utført av NIKU ved arkeolog Synne Husby Rostad i uke 48, den 26.11.2020.

Figur 1. Bygningsfasade mot bakgård, Erling Skakkes gate 1. Da63306_010.

Figur 3. Kart som viser undersøkelsesområdet innenfor Middelalderbyen Trondheim.

2 Etterkontrollens omfang og metode

Kontrollen ble gjennomført av en arkeolog i felt den 26.11.2020. Hver enkelt gravde hull til lysgrav ble kontrollert, men det var ikke nødvendig med en fullstendig opprensing og beskrivelse av profilene i lysgrav 2, da denne var dokumentert året før. Det ble deretter foretatt en manuell oppmåling av hvert enkelt hull og en vurdering av lagene i graveprofilene i hver enkelt lysgrav. Forholdene i profil ble dokumentert i form av beskrivelser og foto.

2.1 Stratigrafi og observasjoner i felt

Alle de gravde lysgravene har blitt etablert i og tett inntil byggegrop som løper langsmed bygningens lengderetning. Sideprofilene i alle hullene besto av uorganisk sand med store steiner, med et ca. 0,5 m tykt redeponert sandfyll i toppen som inneholdt moderne og etterreformatorisk kulturlag med søppel- og rivningsmasser. Forundersøkelsen viste at bygget har en byggegrop på minst 40-60 cm, som består av homogen sandgrus og stein (jfr. NIKU oppdragsrapport 94/2020, s.11). Hullene har blitt gravd fra kjellerveggen og ca. 1,3-1,5 m utover i sørlig retning. Det er ingenting som tyder på at hullene har fjernet automatisk fredete kulturlag, da profilene i sør hadde den samme omrotede sanden med kun moderne funn i seg. Det ble ikke observert kulturlag eller funn av middelaldersk karakter i noen av de gravde hullene.

Figur 4. Plassering av lysgraver 1 og 2. Da63306_001.

Figur 5. Plassering av lysgraver 3 og 4. Da63306_002.

2.1.1 Lysgrav 1

Hull til lysgrav lengst vest, som er etablert 0,5 m fra svalgangens inngangstrapp. Profilen mot sør viste et 0,5 m tykt sandlag som besto av redeponert kulturlag, med moderne- og etterreformatorisk søppel. Laget lå over et brungult, homogent, løst, sandlag som er lik sanden i byggegrop nærmest kjellerveggen. Ingen funn av middelalderske kulturlag.

Lengde x bredde: 2,0 x 1,3 m. Hullet har blitt gravd i en dybde på ca. 1,2 m. Utgravd masse ca. 3,1 m³.

Figur 6. Profil i lysgrav 1 sett mot SV. Med 1 m målestokk. Da63306_006.

2.1.2 Lysgrav 2

Hull til lysgrav som ligger ca. 2,5 øst for lysgrav 1. Påvisningshull i forundersøkelsen var gravd på samme sted, men det ble den gang gravd et mindre hull. Ved andre besiktigelse av hullet ble det gjort ingen nye observasjoner eller funn av middelalderske kulturlag. Det henvises til *NIKU oppdragsrapport 94/2020*.

Lengde x bredde: 3,1 x 1,5 m. Hullet har blitt gravd i en dybde på ca. 1,4 m. Utgravd masse ca. 6,5 m³.

2.1.3 Lysgrav 3

Hull til lysgrav som ligger i underkant av 1 m vest for lysgrav 4. Profilen mot sør viste et 0,5 m tykt sandlag iblandet noe redeponert kulturlag, med moderne- og etterreformatorisk søppel. Laget lå over et brungult, homogent, løst, sandlag som er lik sanden i byggegrop nærmest kjellerveggen. Ingen funn av middelalderske kulturlag.

Lengde x bredde: 1,6 x 1,5 m. Hullet har blitt gravd i en dybde på ca. 1,2 m. Utgravd masse ca. 2,9 m³.

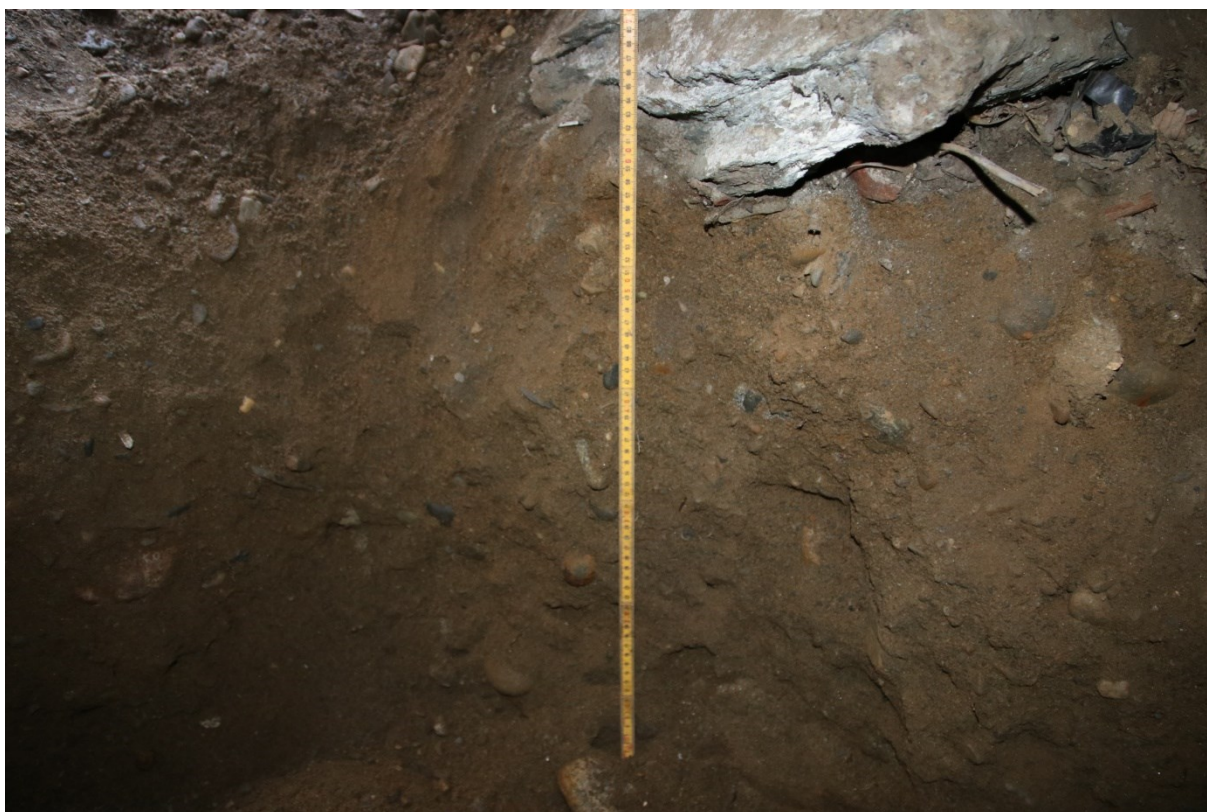

Figur 7. Profil i lysgrav 3 sett mot SV. Med 1 m målestokk. Da63306_004.

2.1.4 Lysgrav 4

Hull til lysgrav som ligger lengst øst. To sider ligger i kant med kjellermuren. Profilen mot sørvest viste et 0,2 m tykt omrotet sandlag iblandet noe redeponert kulturlag, med moderne- og etterreformatorisk søppel. Laget lå over et brungult, homogent, løst, sandlag som er lik sanden i byggegrop nærmest kjellerveggen. Ingen funn av middelalderske kulturlag.

Lengde x bredde: 1,0 x 1,3 m. Hullet har blitt gravd i en dybde på ca. 1,2 m. Utgravd masse ca. 1,6 m³.

Figur 8. Profil i lysgrav sett mot SV. Med 1 m målestokk. Da63306_008.

3 Oppsummering og konklusjon

Hullene som utgjorde et areal på ca. 11 m², var gravd i et område med moderne forstyrrelser. I løpet av denne etterkontrollen ble det ikke påvist automatisk fredete/intakte kulturlag eller gjort funn av middelaldersk karakter. Det konkluderes med at lysgravene har blitt etablert i byggegrop som har moderne og forstyrrede løsmasser.

Fravær av kulturlag inntil kjelleren tyder på en bred graveskråning og byggegrop inntil bygget. Det må tas høyde for at vernede kulturlag som lå i denne stripen sør for kjellermuren tidligere, har blitt gravd vekk i etterkant av tidligere utgravning, muligens i forbindelse med dreneringsarbeid og uten arkeologisk tilsyn.

4 Vedlegg

4.1 Litteratur

Rostad, S. H. 2020. TA 2019/11 Erling Skakkes gate 1, Trondheim. Avklarende arkeologisk forundersøkelse i forbindelse med søknad om etablering av lysgraver. *NIKU Oppdragsrapport 94/2020*.

5 Fotoliste

Fotokort_id	Filnavn	Motiv	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
413462	Da63306_001.tif	Oversiktsbilde lysgrav 1 og 2	N	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413463	Da63306_002.tif	Oversiktsbilde lysgrav 3 og 4	NV	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413464	Da63306_003.tif	Profil lysgrav 3	S	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413465	Da63306_004.tif	Profil lysgrav 3	SV	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413466	Da63306_005.tif	Profil lysgrav 1	V	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413467	Da63306_006.tif	Profil lysgrav 1	SV	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413468	Da63306_007.tif	Profil lysgrav 4	V	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413469	Da63306_008.tif	Profil lysgrav 4	SV	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413470	Da63306_009.tif	Oversiktsbilde fasade sør	NØ	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020
413471	Da63306_010.tif	Oversiktsbilde Erling Skakkes gate 1, fasade sør, svalgang	NØ	90288	Synne Husby Rostad	26.11.2020

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Oppdragsrapport 4/2021

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736
Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112
Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens gt.
14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00